

Resort sprawiedliwości przedstawił do konsultacji projekt nowej ustawy, która ma kompleksowo regulować tematykę nieletnich. Zawiera ona m.in. systematykę środków służących przeciwdziałaniu demoralizacji nieletnich i dopuszczaniu się przez nich czynów karalnych. W tym zakresie regulacji dotyczący młodzieżowych ośrodków wychowawczych, czy kształcenia zawodowego nieletnich. Ministerstwo chce utworzyć nową instytucję ośrodków wychowawczo-adaptacyjnych. Mają powstać na bazie niektórych zakładów poprawczych z wykorzystaniem ich bazy pedagogiczno-wychowawczej w tym m.in. wychowawców i terapeutów. Nowa instytucja ma wejść pomiędzy młodzieżowe ośrodki wychowawcze a zakłady poprawcze.

Jaki zakres ustawy?

Główne problemy, dotyczące szeroko rozumianego postępowania z nieletnimi naruszającymi porządek prawny, według autorów analizy uzasadnienia do ustawy koncentrują się w następujących aspektach: ogólnych zasadach odpowiedzialności nieletnich, środkach przeciwdziałania demoralizacji nieletnich i dopuszczaniu się przez nich czynów karalnych, postępowaniu rozpoznawczym, postępowaniu wykonawczym oraz funkcjonowaniu zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich i ośrodków wychowawczo-adaptacyjnych. Tej problematyki dotyczą zaprojektowane regulacje.

Potrzeba nowej instytucji?

Jak piszą autorzy projektu, doświadczenia dyrektorów młodzieżowych ośrodków wychowawczych, jak również wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli przeprowadzonej w MOW-ach w 2017 r. wskazują, że jednym z problemów, z którymi borykają się te instytucje jest liczba ok. 300-400 nieletnich, którzy odmawiają resocjalizacji. Mimo podjętych oddziaływań wychowawczych ulegają oni dalszej demoralizacji lub popełniają kolejne czyny karalne. Zdaniem autorów projektu, obecny katalog środków wychowawczych nie pozwala sądowi na interwencję w przypadku, gdy nieletni nie poddaje się oddziaływaniom wychowawczym, nie stosuje się do postanowienia sądu, nie realizuje oferty resocjalizacyjnej (w przypadku umieszczenia go w młodzieżowym ośrodków wychowawczym). Sąd wyczerpuje wszystkie możliwości, a nieletni ulega dalszej demoralizacji. Świadomość, że sąd rodzinny nie może zastosować środka poprawczego utwierdza nieletniego w przekonaniu, że jest bezkarny, jeśli nie przekroczy pewnej granicy.

W opinii autorów, brak jest obecnie środka wychowawczego, który byłby odpowiedni dla nieletnich, którzy popełniają czyny karalne, jednakże ich stopień demoralizacji lub rodzaj popełnionego czynu nie dają podstaw do rozważania zastosowania środka poprawczego. Jeśli zachowanie nieletniego godzi w normy prawa karnego i przemawia za tym stopień jego demoralizacji, obowiązkiem państwa funkcjonującego za pośrednictwem systemu sądownictwa rodzinnego jest możliwie najbardziej adekwatna interwencja, stwarzająca nieletniemu takie warunki, w których zaburzony proces socjalizacji będzie mógł wrócić na właściwe tory.

Projekt będzie rozpatrywany przez zespół ds. edukacji Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Z dokumentem można zapoznać się [tutaj](#).